

Bruselj, 9. december 2022  
(OR. en)

15818/22

**CORDROGUE 83**  
**SAN 655**  
**COHOM 154**

#### **IZID POSVETOVANJA**

|                  |                                                                                          |
|------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| Pošiljatelj:     | Generalni sekretariat Sveta                                                              |
| Datum:           | 8. december 2022                                                                         |
| Prejemnik:       | delegacije                                                                               |
| Št. predh. dok.: | 15227/22 + ADD 1                                                                         |
| Zadeva:          | Sklepi Sveta o pristopu, ki temelji na človekovih pravicah, v politikah na področju drog |

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o pristopu, ki temelji na človekovih pravicah, v politikah na področju drog, ki jih je Svet (pravosodje in notranje zadeve) odobril na 3920. seji 8. decembra 2022.

**Osnutek sklepov Sveta o pristopu, ki temelji na človekovih pravicah,  
v politikah na področju drog**

Svet Evropske unije je –

OB OPOZARJANJU, da je cilj strategije EU na področju drog zaščititi in izboljšati blaginjo družbe in posameznika, varovati in spodbujati javno zdravje, zagotoviti visoko raven varnosti in dobrega počutja širše javnosti ter povečati zdravstveno pismenost<sup>1</sup>, pa tudi, da strategija temelji na mednarodnem pravu, vključno z mednarodnimi konvencijami o nadzoru nad drogami, ki tvorijo mednarodni pravni okvir globalnega režima nadzora nad drogami, in mednarodnem pravu o človekovih pravicah;

OB OPOZARJANJU na zavezo EU iz strategije EU na področju drog, da bo krepila mednarodno sodelovanje s tretjimi državami, regijami, mednarodnimi in regionalnimi organizacijami ter na večstranski ravni, da bi izvajali pristop in uresničevali cilje strategije, tudi na področju razvoja, pa tudi, da bo krepila vlogo EU kot globalnega posrednika za politiko na področju drog, osredotočeno na ljudi in človekove pravice;

OB OPOZARJANJU, da je cilj strategije EU na področju drog zmanjšati povpraševanje po drogah in ponudbo drog ter prispevati k obravnavanju škode, povezane z drogami, z na dokazih temelječim, celovitim, večdisciplinarnim in uravnoteženim pristopom, v katerega je vključen vidik enakosti spolov in enakosti na področju zdravja<sup>2</sup>;

OB OPOZARJANJU na „Sklepni dokument izrednega zasedanja Generalne skupščine ZN o svetovni problematiki drog leta 2016“, v katerem je priporočeno spodbujanje blaginje družbe kot celote z oblikovanjem učinkovitih, na znanstvenih dokazih temelječih preventivnih strategij, prilagojenih potrebam posameznikov, družin in skupnosti v okviru celovitih in uravnoteženih nacionalnih politik na področju drog, in sicer na nediskriminatorni podlagi<sup>3</sup>;

---

<sup>1</sup> Cilj, temelji in pristop strategije EU na področju drog za obdobje 2021–2025.

<sup>2</sup> Strategija EU na področju drog, uvod, odstavek 8 in 2.

<sup>3</sup> Sklepni dokument izrednega zasedanja Generalne skupščine ZN o svetovni problematiki drog leta 2016, Preprečevanje zlorabe drog, odstavek d).

OB OPOZARJANJU na Resolucijo Sveta Združenih narodov za človekove pravice 37/42<sup>4</sup> z dne 23. marca 2018 o prispevku k izvajanju skupne zaveze za učinkovito obravnavo svetovne problematike drog in boj proti njej v zvezi s človekovimi pravicami, v kateri je priznana vrednost celovitih in uravnoteženih ukrepov politike, vključno s tistimi na področju spodbujanja trajnostnih in vzdržnih možnosti preživetja;

OB OPOZARJANJU, da so človekove pravice univerzalne, neodtujljive, nedeljive, soodvisne in medsebojno povezane, tudi v okviru politike na področju drog, razvojne pomoči, zdravstvenega varstva in kazenskega pravosodja;

OB OPOZARJANJU na sklepe Sveta o alternativnem razvoju, ki pozdravljajo vodilno vlogo EU in njenih držav članic pri usklajevanju alternativnega razvoja s povezanimi ukrepi politike na področju drog, usmerjenimi v razvoj, pa tudi splošnimi razvojnimi strategijami in sektorskimi politikami, kot so spodbujanje spoštovanja človekovih pravic v politiki na področju drog, zmanjševanje revščine, razvoj podeželja in prehranska varnost, dostop do zemljišč in zemljiške pravice, varstvo okolja in podnebne spremembe, mirno reševanje oboroženih konfliktov in varnost, spodbujanje pravne države in dobrega upravljanja ter spodbujanje enakosti spolov<sup>5</sup>;

OB OPOZARJANJU, da bi morali z doslednim, uspešnim in učinkovitim izvajanjem ukrepov zagotavljati visoko raven varovanja zdravja ljudi, socialne stabilnosti in varnosti ter prispevati k ozaveščanju. Čim bolj bi morali zmanjšati morebitne nenamerne negativne posledice, povezane z izvajanjem ukrepov, zagovarjati bi morali človekove pravice in spodbujati trajnostni razvoj<sup>6</sup>;

---

<sup>4</sup> [https://ap.ohchr.org/documents/dpage\\_e.aspx?si=A/HRC/RES/37/42](https://ap.ohchr.org/documents/dpage_e.aspx?si=A/HRC/RES/37/42)

<sup>5</sup> Sklepi Sveta EU o alternativnem razvoju: „Za novo pojmovanje alternativnega razvoja in povezane na razvoju temelječe ukrepe politike na področju drog – prispevanje k izvajanju sklepov izrednega zasedanja Generalne skupščine Združenih narodov leta 2016 in ciljev trajnostnega razvoja ZN“ (dok. 14338/18).

<sup>6</sup> Strategija EU na področju drog, uvod, odstavek 3.

OB POUDARJANJU, da so se države pogodbenice Konvencije ZN o otrokovih pravicah zavezale, da bodo sprejele vse ustrezne ukrepe, vključno z zakonodajnimi, upravnimi, socialnimi in izobraževalnimi ukrepi, da bi otroke zaščitile pred uporabo drog ter preprečile uporabo otrok pri proizvodnji teh snovi in trgovini z njimi<sup>7</sup>;

OB PRIZNAVANJU, da je treba obravnavati stigmatizacijo, povezano z uporabo drog in motnjami zaradi uporabe drog, predvsem zato, ker lahko ta stigma škodljivo vpliva na duševno in telesno zdravje ljudi, ki uporabljajo droge, zlasti tistih v ranljivem in marginaliziranem položaju, ovirala pa bi lahko tudi iskanje podpore<sup>8</sup>;

OB PRIZNAVANJU, da je zaradi večplastnosti pojava drog potreben celovit pristop, ki upošteva vidik spola in starosti ter spodbuja enakost spolov in nediskriminacijo oseb v ranljivem in marginaliziranem položaju<sup>9</sup>;

OB OPOZARJANJU, da je treba ohraniti in izboljšati razpoložljivost, dostopnost in pokritost storitev za zmanjšanje tveganja in škode, vključno z najboljšimi praksami, ki temeljijo na dokazih, ob upoštevanju minimalnih standardov kakovosti za ukrepe za zmanjšanje povpraševanja po drogah v državah članicah EU, v skladu z nacionalno zakonodajo<sup>10</sup>;

OB VNOVIČNEM POUDARJANJU načela neprekinjene oskrbe ves čas trajanja kazenskoopravnih postopkov in pomembnosti tega, da se osebam z motnjami zaradi uživanja psihoaktivnih snovi ponudi širok nabor prostovoljnih in na dokazih temelječih storitev na področju drog, vključno z oskrbo, zdravljenjem, zmanjšanjem tveganja in škode, ki temeljijo na informirani privolitvi in jih opravljajo zdravstveni delavci, v skladu z nacionalno zakonodajo<sup>11</sup>;

---

<sup>7</sup> Konvencija ZN o otrokovih pravicah, člen 33.

<sup>8</sup> Strategija EU na področju drog, strateška prednostna naloga 6.4.

<sup>9</sup> Skupno stališče v okviru sistema ZN, ki podpira izvajanje mednarodne politike nadzora nad drogami prek učinkovitega sodelovanja med agencijami – Skupna načela.

<sup>10</sup> Strategija EU na področju drog, strateški prednostni nalogi 7.1 in 7.2. Priporočilo Sveta z dne 18. junija 2003 o preprečevanju in zmanjševanju škode za zdravje ljudi zaradi odvisnosti od drog (2003/488/ES).

<sup>11</sup> Načelo neprekinjene oskrbe je zapisano v sklepih Sveta o spodbujanju uporabe alternativ prisilnim kaznim za storilce, odvisne od drog; potreba po informirani privolitvi in vključenosti zdravstvenih delavcev se pojavi v mednarodnih smernicah, pa tudi v poročilu delovne skupine OZN za samovoljna pridržanja (WGAD) o politikah na področju drog.

OB PRIZNAVANJU, da nedovoljen promet s prepovedanimi drogami predstavlja grožnjo za zdravje, varnost in kakovost življenja državljanov in državljanek EU ter za zakonito gospodarstvo, stabilnost in varnost držav članic EU;

OB PRIZNAVANJU skupnih prizadevanj držav članic EU ter, v skladu z njihovimi pristojnostmi, Komisije in ustreznih agencij EU za boj proti nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami in zaježitev trgov s prepovedanimi drogami;

OB POUDARJANJU, da je treba preprečevati kriminal, povezan z drogami, in se še posebej boriti proti nasilju, nedovoljenemu prometu, korupciji in izkoriščanju ljudi, zlasti ranljivih skupin, z obravnavo vzročnih dejavnikov, ki privedejo do njihove vpletenosti v trge prepovedanih drog;

OB OPOZARJANJU na načela mednarodnega prava o človekovih pravicah, vključno z načeloma zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni;

OB OPOZARJANJU na Okvirni sklep Sveta 2004/757/PNZ o opredelitvi minimalnih določb glede elementov kaznivih dejanj in kazni na področju nedovoljenega prometa s prepovedanimi drogami;

OB OBSOJANJU smrtne kazni, zunajsodnih usmrtitev in samovoljnih pridržanj, tudi za kazniva dejanja, povezana z drogami, v nekaterih državah po svetu;

OB ZAVEDANJU, da lahko države v skladu s konvencijami ZN o nadzoru nad drogami za osebe, obtožene manjših, nenasilnih kaznivih dejanj, povezanih z drogami, razmislijo o alternativnih ukrepih brez odvzema prostosti pred sojenjem ter v skladu z nacionalnimi, ustavnimi, pravnimi in upravnimi sistemi uvedejo alternativne ali dodatne ukrepe v zvezi z obsodbo ali kaznovanjem;<sup>12</sup>

---

<sup>12</sup> Konvencija ZN iz leta 1988 zoper nezakonit promet mamil in psihotropnih snovi, člen 3(4c).

OB OPOZARJANJU na sklepe Sveta o alternativah prisilnim kaznim za storilce, odvisne od drog, iz leta 2018, v katerih je poudarjeno, da morajo države članice EU zagotoviti in uporabljati, po potrebi in v skladu z nacionalnimi pravnimi okviri, alternativne ukrepe namesto prisilnih kazni za storilce, ki uporabljajo droge, da bi preprečevali kriminal, zmanjšali število povratnikov ter izboljšali učinkovitost in uspešnost sistema kazenskega pravosodja in hkrati omogočili potencialno zmanjšanje nevarnosti, ki ogrožajo zdravje, ter minimalizirali socialna tveganja;<sup>13</sup>

OB PRIZNAVANJU, da bi se lahko na podlagi sklepov Sveta iz leta 2018 o spodbujanju uporabe alternativ prisilnim kaznim za storilce, odvisne od drog, izraz „alternative prisilnim kaznim“ v skladu z nacionalno zakonodajo držav članic EU nanašal tudi na alternativne ukrepe za storilce, ki so odvisni od drog, namesto tradicionalnih kazenskopravnih ukrepov ali hkrati z njimi;

OB hkratnem ZAVEDANJU, da bi morale biti zaradi različnih pravnih okvirov in potreb držav članic EU sprejetje in izvajanje alternativnih ukrepov prilagojeno državam članicam EU, in sicer glede na njihove razmere ter skladno z nacionalno, evropsko in mednarodno zakonodajo;

OB PRIZNAVANJU trenutnega dela Evropske komisije, predvidenega v akcijskem načrtu EU na področju drog za obdobje 2021–2025, da bi v skladu z nacionalno zakonodajo držav članic priporočila povečanje razpoložljivosti, učinkovitega izvajanja, spremljanja in ocenjevanja ukrepov, določenih kot alternativa prisilnim kaznim, za storilce, ki uporabljajo droge;

OB OPOZARJANJU na sklepni dokument izrednega zasedanja Generalne skupščine ZN leta 2016, v katerem so se udeleženci ob ustreznem upoštevanju nacionalnih, ustavnih, pravnih in upravnih sistemov zavzeli za razvoj in izvajanje alternativnih ali dodatnih ukrepov v zvezi z obsodbo ali kaznovanjem v ustreznih primerih – v skladu s tremi mednarodnimi konvencijami o nadzoru nad drogami –, pa tudi za spodbujanje sorazmernih odzivov;<sup>14</sup>

---

<sup>13</sup> Sklepi Sveta o spodbujanju uporabe alternativ prisilnim kaznim za storilce, odvisne od drog, 2018, str. 5.

<sup>14</sup> Sklepni dokument izrednega zasedanja Generalne skupščine ZN o svetovni problematiki drog leta 2016, odstavek 4(j) in 4(l).

OB UGOTOVITVI, da je v skupnem stališču v okviru sistema ZN o politiki na področju drog potrjeno, da konvencije ZN o nadzoru nad drogami državam omogočajo, da oblikujejo in izvajajo nacionalne politike na področju drog v skladu s svojimi prednostnimi nalogami in potrebami, pa tudi v skladu z načelom skupne in deljene odgovornosti ter veljavnim mednarodnim pravom;<sup>15</sup>

OB ZAVEDANJU, da je treba pri razvoju in izvajanju politik na področju drog podpirati in spodbujati dejavno in smiselno participacijo in sodelovanje civilne družbe, vključno z nevladnimi organizacijami, mladimi, ljudmi, ki uporabljajo droge, osebami, ki okrevajo, uporabniki zdravstvenih in socialnih storitev, povezanih z drogami, znanstveno skupnostjo, akademskimi krogi in drugimi strokovnjaki;<sup>16</sup>

OB PRIZNAVANJU, da se je treba pri oblikovanju in izvajanju politik na področju drog izogibati vsakršnemu navzkrižju interesov in zagotoviti, da nanje ne vplivajo neupravičeni poslovni interesi in da se vsa navzkrižja interesov obravnavajo v skladu z veljavnimi nacionalnimi postopki;

OB ZAVEDANJU, da so za pripravo in sprejemanje nacionalnih politik kazenskega prava in kazenske zakonodaje v zvezi z opredelitvijo kaznivih dejanj in sankcij, povezanih z drogami, pristojne države članice, in OB hkratnem OPOZARJANJU, da v skladu s členom 168 PDEU Evropska unija dopolnjuje ukrepe držav članic za zmanjševanje škode za zdravje zaradi uživanja drog, vključno z obveščanjem in preprečevanjem –

1. POZIVA države članice EU, naj še naprej podpirajo razvoj in izvajanje z dokazi podprtih politik in ukrepov, ki v središče odzivanja na droge postavljajo človekove pravice, hkrati pa zatirajo kriminal in zagotavljajo javno varnost in zaščito, trajnostne in vzdržne možnosti preživetja ter zdravje posameznikov, družin in skupnosti po vsej EU;

---

<sup>15</sup> Skupno stališče v okviru sistema Združenih narodov, ki podpira izvajanje mednarodne politike nadzora nad drogami prek učinkovitega sodelovanja med agencijami, 2018, str. 12; Resolucija Komisije Združenih narodov za droge št. 62/8.

<sup>16</sup> Na podlagi Strategije EU na področju drog za obdobje 2021–2025, strateška prednostna naloga 7.3.

2. POZIVA države članice EU, naj še naprej promovirajo politike na področju drog, ki spoštujejo človekove pravice, se borijo proti diskriminaciji in zmanjšujejo stigmatizacijo ljudi, ki uporabljajo droge, da bi zagotovile prostovoljni dostop do storitev, vključno s preventivnimi programi, na dokazih temelječimi programi za življenjske veščine, zmanjševanjem tveganja in škode, zgodnjim odkrivanjem in posredovanjem, svetovanjem, zdravljenjem, rehabilitacijo, ponovno vključitvijo v družbo in okrevanjem ljudi, ki uporabljajo droge, ter zdravljenjem z drogami povezanih sobolewnosti;
3. SPODBUJA države članice EU, naj se v svojih politikah na področju drog še naprej zavzemajo za ukrepe, primerne glede na spol in starost, ter ukrepe, ki odražajo posebne potrebe otrok in mladih, žensk ter oseb v marginaliziranem in ranljivem položaju;
4. SPODBUJA države članice EU, naj posebno pozornost namenijo varstvu otrokovih pravic, vključno s tem, kako zaščititi otroke pred uporabo drog, in preprečevanju izkoriščanja otrok v nezakoniti proizvodnji drog in trgovini z njimi;
5. SPODBUJA države članice EU, naj zagotovijo, da bodo lahko ljudje v kazenskoopravnem sistemu – vključno s tistimi, za katere se uporabljajo alternative prisilnim kaznim – na podlagi svojih potreb in informirane privolitve prostovoljno dostopali do na dokazih temelječih storitev na področju drog, ki so nediskriminatorne in primerne glede na spol in starost;
6. POZIVA države članice EU, naj v politikah na področju drog po potrebi podprejo dejavno in smiselno participacijo in sodelovanje znanstvene in strokovne skupnosti, civilne družbe, vključno z nevladnimi organizacijami, mladimi, ženskami in ljudmi, ki uporabljajo droge;
7. SPODBUJA države članice EU ter ustrezne organe in agencije EU, naj v skladu s svojimi pristojnostmi okrepijo mednarodno sodelovanje in v svoje politike – tudi v razvojne programe za politike na področju drog – vključijo na človekovih pravicah in dokazih temelječ uravnotežen pristop, pri čemer naj spodbujajo dosledno upoštevanje mednarodnega prava o človekovih pravicah, vključno z načeloma enakosti in nediskriminacije;



8. SPODBUJA države članice EU, ustrezne organe in agencije EU, naj zagotovijo, da bodo razvojno usmerjeni ukrepi politike na področju drog, vključno z alternativnim razvojem, spoštovali načela nepogojnosti, nediskriminacije in ustreznega razvrščanja ter spodbujali enakost spolov in da bo poskrbljeno, da bodo odgovornost prevzele ciljne skupnosti;
9. SPODBUJA države članice EU ter ustrezne organe in agencije EU, naj v skladu s svojimi pristojnostmi odločno nasprotujejo uvedbi nesorazmernih in nečloveških kazni za kazniva dejanja, povezana z drogami, kot so smrtna kazen, zunajsodne usmrtitve in samovoljna pridržanja;
10. SPODBUJA države članice EU, naj po potrebi in v skladu s svojo nacionalno zakonodajo ter v okviru konvencij ZN o nadzoru nad drogami in prava EU nadalje preučijo z dokazi podprte najboljše prakse in inovativne pristope, ki zmanjšujejo stigmatizacijo in diskriminacijo ljudi, ki uporabljajo droge;
11. POZIVA države članice EU ter Komisijo in ustrezne agencije EU, naj v skladu s svojimi pristojnostmi zbirajo in izmenjujejo informacije o vplivu, ki ga ima izvajanje ukrepov kazenskega pravosodja, povezanih z drogami, in alternativ prisilnim sankcijam na ljudi, ki uporabljajo droge, zlasti tiste v marginaliziranem in ranljivem položaju;
12. POZIVA države članice EU ter ustrezne organe in agencije EU, naj v skladu s svojimi pristojnostmi razširjajo informacije in izmenjujejo najboljše prakse pri izvajanju in razvoju pristopa, ki temelji na človekovih pravicah, v politikah in pristopih na področju drog, da bi zmanjšali stigmatizacijo in diskriminacijo, tudi prek zunanjega delovanja EU;
13. POZIVA države članice EU, Komisijo in ustrezne agencije EU, naj pri ocenjevanju politik na področju drog po potrebi in v skladu s svojimi pristojnostmi ter glede na razpoložljive podatke upoštevajo problematiko človekovih pravic.